

Україні: *Тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції*. 16-18 жовтня 2010 р. Відп. за вип. В.М. Івахненко. К: КНЕУ, 2010. С. 251-253.

4. Рудницька А.В. Формування витрат тваринництва в системі управлінського обліку Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць. Спец. вип.: *Удосконалення економічної роботи на сільськогосподарських підприємствах в умовах перехідної економіки*. К.: КНЕУ, 2013. С. 504-507.

Сарапіна Ольга

д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку, аудиту і оподаткування

Пінчук Тетяна

к.е.н., доцент кафедри обліку, аудиту і оподаткування

Кочегарова Лариса

магістр

Херсонський національний технічний університет

м. Херсон

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ВИТРАТ НА МАРКЕТИНГ

Маркетинг в сучасних умовах - це необхідний інструмент будь-якого успішного бізнесу. Але, оскільки деякі компанії використовують маркетингові послуги і в цілях оптимізації оподаткування, органи ДФС приділяють особливу увагу маркетинговим послугам. З цієї причини факт надання/отримання маркетингових послуг повинен бути підтверджений документально, з дотриманням всіх вимог законодавства. На допомогу бухгалтеру у цих питаннях приходять консультації фахівців з обліку та оподаткування, роз'яснення податкових органів та матеріали судової практики.

Щоб з'ясувати перелік вимог до документального відображення маркетингових витрат, звернемося спочатку до визначення самого поняття маркетингу у Податковому кодексі України(далі – ПКУ) [1].

Згідно з пп. 14.1.108 ПКУ маркетингом вважаються послуги, що забезпечують функціонування діяльності платника податків у сфері вивчення ринку, стимулювання збуту продукції (робіт, послуг), політики цін, організації та управління руху продукції (робіт, послуг) до споживача та післяпродажного обслуговування споживача в межах господарської діяльності такого платника податків. У згаданій нормі до маркетингових послуг належать в тому числі послуги:

- по розміщенню продукції платника податку в місцях продажу;

- з вивчення, дослідження та аналізу споживчого попиту, внесення продукції (робіт, послуг) платника податку до інформаційних баз продажу;

- зі збору та розповсюдження інформації про продукцію (роботи, послуги).

У численних роз'ясненнях, наприклад, в УПК № 123 [2], контролери зараховують до маркетингу також мотиваційні виплати (премії, бонуси, інші заохочення) на користь третіх осіб (організацій, які купують товари у постачальника та здійснюють їх збут (дистриб'ютори), а саме:

- за дострокову сплату дебіторської заборгованості;

- за виконання плану закупівель товарів постачальника;

- за точність закупівельних прогнозів;

- за дотримання визначеного асортименту товарів під час закупівлі.

Головною умовою для обліку витрат на проведення маркетингових послуг в складі податкових витрат є їх документальне підтвердження та зв'язок з господарською діяльністю платника податку.

Консультанти [3], [4] узагальнюють, що підтвердженням зв'язку витрат на маркетингові послуги з господарською діяльністю суб'єкта господарювання можуть бути наступні документи:

- наказ по підприємству, в якому слід обґрунтувати необхідність проведення таких маркетингових досліджень (наприклад, у зв'язку з виходом на ринок нового виду продукції), вказавши період їх проведення, територію, назву виду продукції, категорію потенційних споживачів тощо. Разом з наказом можна розробити і план заходів щодо поширення такого виду продукції, в якому передбачити укладання договору на проведення маркетингових досліджень;

- договір на проведення маркетингових досліджень, оформлений відповідно до вимог чинного законодавства. У розділі «Предмет договору» необхідно вказати конкретний вид маркетингових досліджень, мета їх проведення, регіон тощо. При цьому в такому договорі слід вказати напрямки і об'єкти маркетингових досліджень, зокрема:

- вивчення попиту на дану продукцію і відомостей про потенційних споживачів;

- вивчення потенційних можливостей здійснення операцій з купівлі-продажу об'єкта маркетингових досліджень на певній території, дослідження необхідного обсягу продажу і пошук покупців, вивчення потреб і ефективності проведення рекламної кампанії щодо даної продукції.

Разом з тим в договорі слід передбачити умову про те, що результат маркетингових досліджень оформлюється актом приймання-передачі послуг та письмовим звітом.

Підтвердженням фактичного отримання маркетингових послуг можуть бути, зокрема, але не виключно, наступні документи:

- акт приймання-передачі послуг або інший документ, що підтверджує фактичне надання таких послуг;

- звіт про проведення маркетингових досліджень, в якому повинні бути

викладені результати таких досліджень та надано рекомендації замовнику.

Акт приймання-передачі послуг повинен мати всі обов'язкові реквізити первинних документів, передбачені п. 2 ст. 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а саме: назву документа (форми), дату і місце складання, найменування підприємства, від імені якого складено документ, зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції, посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення, особистий підпис або інші дані, що дозволяють ідентифікувати особу, яка брала участь у господарській операції.

Розділ акту приймання-передачі послуг, в якому викладена суть господарської операції, повинен за своїм змістом відповідати даним договору на надання маркетингових послуг і даним звіту про проведені маркетингові дослідження. Крім того, в актах виконаних робіт повинен бути представлений конкретний перелік наданих послуг, місце і дата їх надання, а також зазначено, в чому виражений їх результат.

У звіті про проведення маркетингових досліджень повинна міститися інформація про:

- аналіз конкуренції між найбільшими виробниками на оптовому і роздрібному ринках продажу та оцінку рівня конкуренції;
- основні тенденції розвитку ринку, динаміку зміни цін, асортимент продукції (товару);
- політику ціноутворення; аналіз імпорту та експорту продукції (товарів) і їх вплив на ринок;
- потенційних споживачів і кількісні показники (місткість ринку) планованого продажу;
- прогнозований план продажу;
- оцінку ризиків, фінансовий план, аналіз ефективності проекту;
- прогнозний рівень рентабельності, термін окупності проекту;
- висновки і рекомендації за результатами проведеного дослідження.

Лише при дотриманні перелічених умов та наявності зазначених належним чином оформлених документів платники податку мають право зменшити прибуток на суму понесених витрат на маркетинг.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
2. Узагальнююча податкова консультація щодо віднесення витрат на оплату маркетингових та рекламних послуг до складу витрат, затверджена наказом ДПСУ від 15.02.2012 р. № 123.
3. Карпова В. Маркетингові послуги: податковий облік / В. Карпова // БУХГАЛТЕР&ЗАКОН. – 2017. – № 38–39. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/BZ010315.
4. Задорожний О., Бескидевич С. Маркетингові послуги: оформлення та

податковий облік. Вісник. Офіційно про податки. – 2013. – № 13. -
[Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.visnuk.com.ua/ru/pubs/id/5204>.

Сирцева Світлана

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування

Сидоріна Ірина

студентка

Задорожня Інна

студентка

Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв

ГРУПИ БУХГАЛТЕРСЬКИХ РИЗИКІВ

Формування бухгалтерської інформації відбувається в умовах невизначеності, які пов'язані не тільки з об'єктивними зовнішніми факторами, що впливають на всі господарські ризики, але й з факторами, що виникають безпосередньо в системі бухгалтерського обліку. Такі ризики та їх наслідки здійснюють вагомий вплив на показники бухгалтерської (фінансової) звітності.

Термін «ризик» походить від грецького слова *ridsa*, що в перекладі означає скеля, італійського *risiko* – небезпека, загроза чи французького *risque*, що перекладається як загроза чи ризик.

В економічній літературі термін «ризик», як правило, розглядається в розрізі двох теорій, що заклали основи науки про ризик: класичної та неокласичної.

Ризик у господарській діяльності, як правило (і об'єктивно), асоціюється тільки з негативними наслідками. В деяких випадках ризик розглядають як вірогідність успіху або втрати (успіх позначає прибуток, а втрати - збиток).

Бухгалтерський ризик – це ймовірність несприятливого фінансового результату для підприємства внаслідок неправильного відображення фактів господарської діяльності (неправильна інтерпретація змісту господарської операції, помилки при визначенні кореспондуючих рахунків, неточності в оцінці активів тощо), невідповідності обраної облікової політики, що застосовується на підприємстві. Бухгалтерський ризик неминуче утворюється в процедурах реєстрації, оцінки і узагальнення інформації у грошовому вимірнику про майно, власний капітал і зобов'язання підприємства [2].

Для того, щоб ефективно управляти бухгалтерськими ризиками та